

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

F.Y.B.A.
1914118
2 to 5
pages 2

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions carry equal marks.
  2. All questions are compulsory.
  3. Figures to the right indicate full marks to a sub questions.

- Q. 1 Attempt any two of the following.
- a) Explain the Centralist features of the Indian Federal system? 10
  - b) Discuss on the demand of State Autonomy. 10
  - c) What is the impact of the changing nature of party system on center state relation? 10
- Q. 2 Attempt any two of the following.
- a) What are the features of national political parties in India? 10
  - b) Discuss the Ideology of any two Regional parties. 10
  - c) Examine the performance of National Parties in Lok sabha election held since 1989. 10
- Q. 3 Attempt any two of the following.
- a) Explain the role of caste in Indian politics. 10
  - b) Discuss the suggestions to overcome communalism in India. 10
  - c) Explain the causes of low political participation of women in Indian politics. 10
- Q. 4 - Attempt any two of the following.
- a) Explain the causes of Criminalisation of politics. 10
  - b) Examine the problem of insurgency in the North-East. 10
  - c) What is India's strategy to fight global Terrorism? 10
- Q. 5 Attempt any two of the following.
- a) Discuss the use and misuse of article 356. 10
  - b) Write a note on 'Nationalist Congress Party (NCP)'. 10
  - c) Discuss the Emergency power of the Central Government. 10

*****

Q.P. Code : 20052

[वेळ: तीन तास]

[गुण:१००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
2. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) भारतीय संघराज्य पद्धतीचे केंद्राकर्षी वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (१०)
ब) घटकराज्यांच्या स्वायततेच्या मागणीवर चर्चा करा. (१०)
क) केंद्र राज्य संबधावर बदललेल्या पक्ष पद्धतीचा परिणाम काय होतो आहे? (१०)

प्र. २ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

- अ) भारतातील राष्ट्रीय राजकीय पक्षांची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत? (१०)
ब) कोणत्याही दोन प्रादेशिक पक्षांची विचारधारा स्पष्ट करा. (१०)
क) १९८९ पासून लोकसभेच्या निवडणुकीतील राष्ट्रीय पक्षांच्या कामगिरीचा आढावा घ्या. (१०)

प्र. ३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

- अ) भारतीय राजकारणातील जातीची भूमिका स्पष्ट करा. (१०)
ब) भारतातील जमातवादाची समस्या सोडविण्यासाठीच्या उपायांची चर्चा करा. (१०)
क) भारतातील महिलांच्या अल्प राजकीय सहभागाची कारणे सांगा. (१०)

प्र. ४ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

- अ) राजकारणाच्या गुन्हेगारीकरणाची कारणे स्पष्ट करा. (१०)
ब) ईशान्य भारतातील घुसखोरीच्या समस्येचे परीक्षण करा. (१०)
क) जागतिक दहशतवादाचा सामना करण्यासाठी भारताचे धोरणात्मक उपाय स्पष्ट करा. (१०)

Q. 5 कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा

- अ) राज्यघटनेतील ३५६ व्या कलमाचा उपयोग आणि दुरुपयोग यांची चर्चा करा. (१०)
ब) राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष (रा. काँ.प.) यावर टीप लिहा. (१०)
क) केंद्र सरकारच्या आणीबाणी विषयक अधिकारांची चर्चा करा. (१०)

*****